

Středa, 9. března 2016

P8_TA(2016)0082

Dohoda o tabáku (dohoda PMI)**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 9. března 2016 o dohodě o tabáku (dohoda se společností Philip Morris International (PMI)) (2016/2555(RSP))**

(2018/C 050/04)

Evropský parlament,

- s ohledem na dohodu proti pašování a padělání ze dne 9. července 2004, která byla uzavřena mezi společností Philip Morris International a jejími dceřinými společnostmi a mezi Uníí a jejími členskými státy;
  - s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/40/EU ze dne 3. dubna 2014 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se výroby, obchodní úpravy a prodeje tabákových a souvisejících výrobků a o zrušení směrnice 2001/37/ES ⁽¹⁾,
  - s ohledem na Rámcovou úmluvu Světové zdravotnické organizace (WHO) o kontrole tabáku (dále jen „úmluva FCTC“) a na Protokol o odstranění nezákonného obchodu s tabákovými výrobky, které byly přijaty v průběhu pátého zasedání konference stran této rámcové úmluvy, a to rozhodnutím č. FCTC/COP5 (1) ze dne 12. listopadu 2012,
  - s ohledem na návrh rozhodnutí Rady, který dne 4. května 2015 předložila Komise, o uzavření Protokolu o odstranění nezákonného obchodu s tabákovými výrobky k Rámcové úmluvě Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku, jménem Evropské unie, pokud jde o ustanovení protokolu, která spadají pod hlavu V části III Smlouvy o fungování Evropské unie (COM(2015)0193),
  - s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 24. února 2016 nazvaný „Technical assessment of the experience made with the Anti-Contraband and Anti-Counterfeit Agreement and General Release of 9 July 2004 among Philip Morris International and affiliates, the Union and its Member States“ (Technické posouzení zkušeností s dohodou společnosti Philip Morris International a jejích poboček s Uníí a jejími členskými státy o boji proti pašování a padělání a o obecném zproštění odpovědnosti ze dne 9. července 2004) (SWD(2016)0044),
  - s ohledem na své usnesení ze dne 11. října 2007 o dopadech dohody mezi Společenstvím, členskými státy a společností Philip Morris o zintenzivnění boje proti podvodům a pašování cigaret a o pokroku dosaženém při zavádění doporučení vyšetřovacího výboru Parlamentu pro tranzitní režim Společenství ⁽²⁾,
  - s ohledem na otázku položenou Komisi ohledně dohody o tabáku (dohoda se společností Philip Morris International (PMI)) (O-000010/2016 – B8-0109/2016),
  - s ohledem na čl. 128 odst. 5 a čl. 123 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že ochrana finančních zájmů EU je jednou z klíčových priorit Komise a že nezákonný obchod s tabákovými výrobky, zejména obchod s pašovanými a padělanými cigaretami, představuje podle zdrženlivého odhadu pro rozpočty členských států a EU každoroční ztráty příjmů přesahující 10 miliard EUR;
- B. vzhledem k tomu, že nezákonné obchodování je závažným trestným činem, který pomáhá financovat další mezinárodní organizovanou trestnou činnost, včetně obchodování s lidmi, drogami a zbraněmi, a v některých případech i teroristické skupiny;
- C. vzhledem k tomu, že klíčovým cílem dohody se společností PMI (Philip Morris International) je snížit podíl pašovaných výrobků této společnosti na nezákonném trhu s tabákovými výrobky v EU;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 127, 29.4.2014, s. 1.⁽²⁾ Úř. věst. C 227 E, 4.9.2008, s. 147.

Středa, 9. března 2016

- D. vzhledem k tomu, že platnost dohody s touto společností má skončit k 9. červenci 2016;
- E. vzhledem k tomu, že technické posouzení dohody s PMI, které vypracovala Komise, dospělo k závěru, že tohoto hlavního cíle bylo skutečně dosaženo, avšak zpochybňuje přímou souvislost mezi touto dohodou a dosaženým výsledkem a zdůrazňuje, že omezení pašování výrobků PMI nevedlo k celkovému snížení množství nezákonných výrobků na trhu EU;
- F. vzhledem k tomu, že dohoda s PMI dosud přinesla do veřejných rozpočtů finanční příspěvek ve výši přibližně 1 miliardy EUR v ročních platbách a 68,2 milionu EUR v platbách spojených se zabaveným zbožím, o něž se dělí Komise (přibližně 10 %) s členskými státy (přibližně 90 %); vzhledem k tomu, že neexistují žádné údaje o tom, jakým způsobem členské státy použily prostředky získané v rámci této dohody;
- G. vzhledem k tomu, že od podpisu dohody došlo ke značným změnám právního rámce i tržního prostředí nezákonného obchodu s tabákovými výrobky, zejména k rozšíření přítomnosti neznačkových levných cigaret na trhu a k rozvoji nové oblasti prodeje tekutého nikotinu pro elektronické cigarety;
- H. vzhledem k tomu, že v současnosti probíhají u Soudního dvora Evropské unie řízení ve věcech *C-358/14 Polsko v. Parlament a Rada, C-477/14 Pillbox 38 (UK) Limited a C-547/14 Philip Morris Brands SARL a další*, v nichž je napadena směrnice 2014/40/EU, a že by je dotčení výrobci tabáku měli co nejdříve stáhnout;
- I. vzhledem k tomu, že se Komise zavázala k ratifikaci Protokolu o odstranění nezákonného obchodu s tabákovými výrobky k úmluvě FCTC, což je zásadní krok k posílení právního rámce pro boj v této oblasti; vzhledem k tomu, že se Komise zavázala, že vyzve k ratifikaci protokolu třetí země;
- J. vzhledem k tomu, že pašování tabákových výrobků podkopává politiky EU v oblasti veřejného zdraví a umožňuje, že jsou nelegální tabákové výrobky dostupné – a to i pro mladé lidi – na mnoha místech za velmi nízkou, nezákonnou cenu; vzhledem k tomu, že padělané cigarety jsou nejenom vyráběny a dováženy v rozporu se zákonem, ale zároveň obsahují neznámé složky, což představuje vážné zdravotní riziko;
1. vítá Protokol o odstranění nezákonného obchodu s tabákovými výrobky k úmluvě FCTC a vyzývá k co nejrychlejšímu dokončení ratifikačního procesu;
  2. vítá návrh Komise ratifikovat protokol a její závazek vyzvat k ratifikaci rovněž členské státy a třetí země; poukazuje na to, že protokol k úmluvě FCTC zatím ratifikovalo 15 zemí, včetně pěti členských států EU, a že EU se v současnosti k ratifikaci připravuje;
  3. naléhavě vyzývá Komisi, aby usilovala o rychlou ratifikaci tohoto protokolu; domnívá se však, že obnovení dohody by vyslalo škodlivý a kontraproduktivní signál třetím zemím, že EU udržuje nevhodné vztahy s tabákovým průmyslem, ačkoli protokol tyto vztahy jasně zakazuje;
  4. domnívá se, že obnovení dohody s PMI může být v rozporu s povinnostmi EU podle čl. 5 odst. 3 úmluvy FCTC, což by mohlo poškodit obraz EU jakožto globálního lídra v otázkách kontroly užívání tabákových výrobků;
  5. upozorňuje, že pokyny pro provádění čl. 5 odst. 3 úmluvy FCTC uvádí, že „zájmy tabákového průmyslu a zájmy politiky v oblasti veřejného zdraví jsou v zásadním a nesmiřitelném rozporu“;
  6. vítá přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/40/EU ze dne 3. dubna 2014 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se výroby, obchodní úpravy a prodeje tabákových a souvisejících výrobků a o zrušení směrnice 2001/37/ES (směrnice o tabákových výrobcích); zdůrazňuje, že směrnice o tabákových výrobcích stanoví právní požadavek, podle něhož by měly tabákové společnosti zavést a provozovat systém zpětného dohledávání výrobků, který musí být funkční pro cigarety a ručně balené tabákové výrobky ke dni 20. května 2019 a pro ostatní tabákové výrobky ke dni 20. května 2024;

Středa, 9. března 2016

7. zdůrazňuje, že Komise musí přijmout okamžitá opatření, která zajistí úplné provedení směrnice o tabákových výrobcích ve všech členských státech; konstatuje, že několik členských států dalo Komisi neformálně na vědomí, že proces provedení této směrnice v jejich právu byl dokončen; vyzývá Komisi, aby po uplynutí lhůty dne 20. května 2016 poskytla veškeré informace o situaci týkající se provedení směrnice ve vnitrostátním právu;
8. připomíná, že Komise v květnu 2015 slíbila, že své posouzení dohody s PMI dodá co nejdříve; zdůrazňuje, že Komise zveřejnění tohoto posouzení několikrát odložila a nakonec k němu došlo dne 24. února 2016, den před rozpravou na plenárním zasedání Parlamentu na toto téma; je pevně přesvědčen, že toto zpožděné zveřejnění představuje závažné selhání Komise, pokud jde o plnění jejích povinností v oblasti transparentnosti, a to jak vůči Parlamentu, tak vůči občanům, a že jím byly omezeny možnosti Parlamentu včas vyjádřit své stanovisko k této komplikované a citlivé otázce;
9. bere na vědomí hodnocení Komise, že dohoda s PMI účinně splnila svůj cíl, který spočíval v omezení přítomnosti pašovaných výrobků této společnosti na nezákonném trhu EU s tabákovými výrobky, jak je vidět z přibližně 85 % poklesu objemu pravých cigaret této společnosti, které byly zabaveny v členských státech mezi lety 2006 a 2014; poukazuje však na to, že Komise zpochybňuje příčinnou souvislost tohoto výsledku s dohodou, a dále zdůrazňuje skutečnost, že pokles objemu pašovaných výrobků společnosti PMI nevedl k celkovému snížení množství nezákonných výrobků na trhu EU; podotýká, že pašované výrobky velkých výrobců jsou stále více nahrazovány jinými výrobky, včetně neznačkových laciných cigaret, které jsou obvykle vyráběny ve třetích zemích;
10. je hluboce znepokojen tím, že rozpočet Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) je částečně financován z ročních poplatků získávaných od tabákového průmyslu, jak je uvedeno v dohodách o tabákových výrobcích, neboť by to mohlo vést k určitému střetu zájmů;
11. zdůrazňuje, že když byla dohoda s PMI v roce 2004 poprvé uzavřena, jednalo se o inovativní nástroj k potírání nezákonného obchodování s tabákovými výrobky, poukazuje však na to, že od té doby došlo k významným změnám tržního a regulačního prostředí; zdůrazňuje, že se dohoda nezabývá důležitými aktuálními aspekty nezákonného obchodování s tabákovými výrobky, zejména skutečností, že předmětem velké části tohoto obchodu jsou v současné době nezákonné neznačkové cigarety; domnívá se tedy, že všechny prvky, na něž se dohoda s PMI vztahuje, budou zahrnuty do nového právního rámce sestávajícího ze směrnice o tabákových výrobcích a protokolu k úmluvě FCTC;
12. dochází tedy k závěru, že by dohoda s PMI neměla být obnovena, prodloužena ani znovu vyjednána; žádá Komisi, aby dohodu po uplynutí její platnosti neobnovovala, neprodlužovala ani znovu nevyjednávala;
13. naléhavě žádá Komisi, aby po uplynutí platnosti dohody s PMI přijala na úrovni EU veškerá opatření nezbytná ke zpětnému dohledávání tabákových výrobků společnosti PMI a aby se v případě nezákonného zabavení produktů tohoto výrobce obracela na soud, až do doby, než budou všechna ustanovení směrnice o tabákových výrobcích plně vymahatelná, aby mezi uplynutím platnosti dohody s PMI a vstupem směrnice o tabákových výrobcích a úmluvy FCTC v platnost nedošlo k regulační mezeře;
14. vyzývá společnost PMI, aby i nadále uplatňovala ustanovení týkající se zpětné dohledatelnosti a náležité péče (zásada „znej svého zákazníka“) obsažená ve stávající dohodě, a to bez ohledu na to, zda je její platnost prodloužena, či nikoli;
15. s politováním konstatuje, že čtyři dohody s výrobcí tabákových výrobků se nezabývají otázkou neznačkových laciných cigaret; vyzývá proto Komisi, aby předložila akční plán, který by obsahoval nová opatření pro urychlené řešení tohoto problému;
16. vyzývá Komisi, aby předložila nový, dodatečný předpis, který by vytvořil nezávislý systém zpětného dohledávání výrobků, jenž by uplatňoval zásadu náležité péče (zásada „znej svého zákazníka“) na surový řezaný tabák, filtry a papír využívané tabákovým průmyslem, což by představovalo dodatečný nástroj v boji proti pašování a padělání výrobků;
17. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států a sekretariátu Rámcové úmluvy Světové zdravotnické organizace o kontrole tabáku.